

27.9.2023A9-0160/69

Sprememba 69

Dragoş Pîslaru

v imenu Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

Poročilo A9-0160/2023

Véronique Trillet-Lenoir

Zaščita delavcev pred azbestom

(COM(2022)0489 - C9-0321/2022 - 2022/0298(COD))

Predlog direktive -

SPREMEMBE, KI JIH JE VLOŽIL EVROPSKI PARLAMENT*

na predlog Komisije

DIREKTIVA (EU) 2023/...
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o ...

**o spremembi Direktive 2009/148/ES o varovanju delavcev pred tveganji zaradi
izpostavljenosti azbestu pri delu**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE,

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti točke (b) člena 153(2) v
povezavi s točko (a) člena 153(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom, ob

upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

* Spremembe: novo ali spremenjeno besedilo je poudarjeno v krepkem
poševnem tisku; črtanja so označena s simbolom ■ .

¹ UL C 100, 16.3.2023, str. 118.

ob upoštevanju mnenja Odbora ^{regij}², v skladu z rednim zakonodajnim

postopkom³, ob upoštevanju naslednjega

² UL C 188, 30.5.2023, str. 70.

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne ... (še ni objavljeno v Uradnem listu) in sklep Sveta z dne

Glede na to, da:

- (1) Cilj Direktive 2009/148/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁴ je zaščititi delavce pred tveganji za njihovo varnost in zdravje zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu. V navedeni direktivi je z okvirom splošnih načel, ki državam članicam omogočajo, da zagotovijo dosledno uporabo minimalnih zahtev, zagotovljena dosledna raven zaščite pred tveganji, povezanimi z izpostavljenostjo azbestu pri delu. Cilj teh minimalnih zahtev je zaščititi delavce na ravni Unije, države članice pa lahko določijo strožje določbe.
- (2) Določbe te direktive se uporabljajo brez poseganja v določbe Direktive 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵, **ki so za delavce ugodnejše glede zdravja in varnosti pri delu.**

⁴ Direktiva 2009/148/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu (UL L 330, 16.12.2009, str. 28).

⁵ Direktiva 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali strupenim snovem pri delu (Šesta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS) (UL L 158, 30.4.2004, str. 50).

- (3) Azbest je zelo nevarna rakotvorna snov, ki še vedno vpliva na različne gospodarske sektorje, kot so obnova stavb, rudarstvo in kamnolomi, ravnanje z odpadki in gasilstvo, v katerih so delavci izpostavljeni visokemu tveganju. V skladu z delom 3 Priloge VI k Uredbi (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta⁶ je azbest razvrščen v **kategorijo** rakotvornih snovi 1A. **Po podatkih evropske statistike poklicnih bolezni je azbest daleč najpogostejši vzrok poklicnega raka, saj je kar 78 % poklicnih rakov v državah članicah priznanih kot povezanih z izpostavljenostjo azbestu.** Azbestna vlakna, ki se prenašajo po zraku, lahko ob vdihavanju povzročijo resne bolezni, kot sta mezoteliom in pljučni rak, prvi znaki bolezni pa se lahko pokažejo v povprečju šele po 30 letih od trenutka izpostavljenosti, kar na koncu privede do smrti, povezane z delom. **Ta direktiva se zato uporablja za vse dejavnosti, vključno z gradbenimi, obnovitvenimi in rušitvenimi deli, ravnanjem z odpadki, rudarstvom in gašenjem požarov, pri katerih so ali bi lahko bili delavci pri svojem delu izpostavljeni prahu iz azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest.**

⁶ Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

- (4) *V skladu s pristopom Zdravje v vseh politikah ima varovanje zdravja delavcev pred izpostavljenostjo azbestu medsektorsko razsežnost in je pomembno za številne politike in dejavnosti Unije, zlasti na področju okolja, kjer naj bi ukrepi Unije med drugim prispevali k varovanju zdravja ljudi. Unija ima pomembno vlogo tudi na mednarodni ravni, saj mora biti zgled pri preprečevanju bolezni, povezanih z azbestom, ter sodelovati z drugimi mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami pri doseganju globalne prepovedi azbesta. Poleg tega se ta direktiva uporablja v sinergiji z drugimi pobudami Unije.*

- (5) *Obstajajo vrste izpostavljenosti azbestu, ki niso posledica aktivnega ravnanja z azbestom. Takšne vrste izpostavljenosti vključujejo pasivno izpostavljenost, pri kateri so azbestu izpostavljeni delavci, ki delajo v bližini oseb, ki delajo z materiali, ki vsebujejo azbest, ali v prostorih, kjer se v gradbenih konstrukcijah razgrajujejo materiali, ki vsebujejo azbest, in sekundarno izpostavljenost, pri kateri so ljudje izpostavljeni azbestnim vlaknom, ki jih poklicno izpostavljene osebe prinesejo domov predvsem s svojih oblačil ali las. Tako pasivna kot sekundarna izpostavljenost lahko pomembno vplivata na zdravje. Čeprav so v Uniji prepovedane vse oblike azbesta, je azbest še vedno prisoten v nekaterih strukturah, zlasti v stavbah, ki so bile zgrajene pred prepovedjo, kar lahko povzroči poklicno in nepoklicno izpostavljenost, če so materiali, ki vsebujejo azbest v stavbi, moteni ali poškodovani. Izogibanje izpostavljenosti azbestu v kakršni koli obliki je zato še vedno nujno. V zvezi s pasivno izpostavljenostjo delavcev azbestu Direktiva Sveta 89/391/EGS⁷ in Direktiva 2009/148/ES od delodajalcev zahtevata, da imajo oceno vseh tveganj za varnost in zdravje delavcev pri delu z opredelitvijo možnih nevarnosti, vključno s tistimi, ki izhajajo iz pasivne izpostavljenosti azbestu, ter da uvedejo potrebne preventivne in zaščitne ukrepe za zaščito varnosti in zdravja delavcev, pri čemer je načelo preprečevanja tveganja vedno glavna podlaga za vse izvedene ukrepe. V zvezi s sekundarno izpostavljenostjo azbestu ali materialom, ki vsebujejo azbest, so zahteve glede varnosti in zdravja pri delu, določene v tej direktivi, pomembno sredstvo za preprečevanje takšne izpostavljenosti.*

⁷ *Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL L 183, 29.6.1989, str. 1).*

- (6) *Ženske so še posebej izpostavljene nekaterim vrstam izpostavljenosti azbestu, vključno s sekundarno izpostavljenostjo. Razporeditev dejavnosti na delovnem mestu glede na spol predstavlja dejavnik tveganja za spremljanje, diagnosticiranje, zdravljenje in priznavanje bolezni, povezanih z azbestom. Zato je nujno upoštevati razlike med spoloma pri izpostavljenosti azbestu in zdravstvenih zapletih po taki izpostavljenosti, da bi bolje preprečili in odkrili bolezni, ki so posledica take izpostavljenosti.*
- (7) Z novim znanstvenim in tehnološkim razvojem na tem področju je mogoče izboljšati zaščito delavcev, izpostavljenih azbestu, in tako zmanjšati verjetnost, da bodo izpostavljeni delavci zboleli za boleznimi, povezanimi z azbestom. Ker je azbest rakotvorna snov brez praga, znanstveno ni mogoče določiti ravni, pod katero izpostavljenost ne bi povzročila škodljivih učinkov na zdravje. Namesto tega je mogoče določiti razmerje med izpostavljenostjo in tveganjem, kar olajša določitev mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti (mejne vrednosti) z upoštevanjem sprejemljive ravni presežnega tveganja. Posledično je treba pregledati mejno vrednost *in metodologijo merjenja za* azbest, da bi zmanjšali tveganje z znižanjem ravni izpostavljenosti in *tako izboljšali zaščito delavcev pred azbestnimi boleznimi, povezanimi z delom.*

- (8) *Odstopanje od nekaterih določb Direktive 2009/148/ES za občasno in nizko intenzivno izpostavljenost iz navedene direktive se ne bi smelo uporabljati za rakotvorno snov, ki ni mejna, kot je azbest, v zvezi z zahtevami glede evidentiranja izpostavljenosti in zdravstvenega nadzora delavcev, določenimi v navedeni direktivi.*
- (9) Evropski načrt za boj proti raku, predstavljen v sporočilu Komisije z dne 3. februarja 2021, podpira potrebo po ukrepanju na področju zaščite delavcev pred rakotvornimi snovmi. Boljša zaščita delavcev, izpostavljenih azbestu, je pomembna tudi v okviru zelenega prehoda in izvajanja evropskega zelenega dogovora, vključno zlasti z valom prenove za Evropo, predstavljenim v sporočilu Komisije z dne 14. oktobra 2020. V priporočilih državljanov v okviru konference o prihodnosti Evrope, ki je potekala od aprila 2021 do maja 2022, je bil poudarjen tudi pomen poštenih delovnih pogojev, zlasti revizije Direktive 2009/148/ES.

- (10) *V okviru evropskega vala prenove, katerega cilj je dekarbonizacija stavb, boj proti energetske revščini in povečanje suverenosti Unije z energetske učinkovitostjo, je bistveno, da se varna odstranitev in odstranjevanje materialov, ki vsebujejo azbest, obravnavata prednostno, saj lahko popravila, vzdrževanje, zapiranje ali tesnjenje povzročijo odlog odstranitve, kar lahko še poveča tveganje izpostavljenosti delavcev. Zato morajo delodajalci pri ocenjevanju, ali katera koli dejavnost vključuje ali bi lahko vključevala tveganje izpostavljenosti azbestu ali materialom, ki vsebujejo azbest, upoštevati popolno odstranitev azbesta kot prednostno možnost pred katero koli drugo dejavnostjo ravnanja, kadar je to izvedljivo in koristno za zaščito delavcev. Poleg tega je treba delavce, ki so ali bi lahko bili izpostavljeni azbestu, nujno usposobiti. Za zagotovitev minimalnih zahtev za visokokakovostno usposabljanje bi bilo treba v prilogi k Direktivi 2009/148/ES določiti minimalne zahteve za usposabljanje, vključno s posebnimi zahtevami, za delavce v specializiranih podjetjih za odstranjevanje azbesta.*
- (11) Zavezujoča mejna vrednost za azbest, ki se ne sme preseči, je poleg ustreznih ukrepov za obvladovanje tveganja ter zagotavljanja ustrezne dihalne in druge osebne varovalne opreme pomemben sestavni del splošne ureditve za zaščito delavcev, določene z Direktivo 2009/148/ES.

- (12) Mejno vrednost za azbest iz Direktive 2009/148/ES je treba pregledati glede na ocene Komisije ter najnovejše znanstvene dokaze in tehnične podatke. **Za izvajanje revidirane mejne vrednosti v državah članicah so potrebni okrepljeni preventivni in zaščitni ukrepi.**
- (13) V tej direktivi bi bilo treba določiti revidirano mejno vrednost ob upoštevanju razpoložljivih informacij, vključno z najnovejšimi znanstvenimi dokazi o **učinkih na zdravje** in tehničnimi podatki, na podlagi temeljite ocene socialno-ekonomskega vpliva ter razpoložljivosti protokolov in tehnik merjenja izpostavljenosti na delovnem mestu. Te informacije bi morale temeljiti na mnenjih Odbora za oceno tveganja Evropske agencije za kemikalije, ustanovljenega z Uredbo (ES) št. 1907/2006 **Evropskega parlamenta in Sveta**⁸, in na mnenjih Svetovalnega odbora za varnost in zdravje pri delu (ACSH), ustanovljenega s Sklepom Sveta z dne 22. julija 2003⁹.

⁸ **Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije, spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).**

⁹ **Sklep Sveta z dne 22. julija 2003 o ustanovitvi Svetovalnega odbora za varnost in zdravje pri delu (UL C 218, 13.9.2003, str. 1).**

- (14) *Sedanje razpoložljive tehnologije za merjenje azbestnih vlaken ne omogočajo merjenja pri zelo nizkih koncentracijah, ko se štejejo tanka vlakna. Da bi zagotovili visoko raven varovanja zdravja delavcev in hkrati ustrezno upoštevali izvedljivost meritev, je treba pri uporabi takšnih tehnologij izbrati, ali šteti tanka vlakna ali uporabiti mejne vrednosti nizkih koncentracij. Nekatere države članice so se odločile za nižjo mejno vrednost brez štetja tanjših vlaken, medtem ko so se druge odločile za višjo mejno vrednost in štejejo tanjša vlakna. Za zagotovitev uravnoteženega pristopa je treba določiti različne mejne vrednosti glede na velikost vlaken, ki se upoštevajo pri merjenju azbestnih vlaken v zraku, in sicer vlakna širine med 0,2 in 3 mikrometri ter od trenutka tehnološkega prehoda na elektronsko mikroskopijo tudi vlakna širine manj kot 0,2 mikrometra.*
- (15) *Ob upoštevanju ustreznega znanstvenega strokovnega znanja in uravnoteženega pristopa, ki hkrati zagotavlja ustrezno zaščito delavcev na ravni Unije, bi bilo treba določiti revidirane mejne vrednosti, ki bi morale biti glede na metodo štetja vlaken, uporabljeno v posamezni državi članici, enake 0,002 vlakna na cm^3 , če se štejejo vlakna širine med 0,2 in 3 mikrometri, ali 0,01 vlakna na cm^3 , če se štejejo tudi vlakna širine manj kot 0,2 mikrometra, kot 8-urno časovno tehtano povprečje (TWA).*

- (16) Komisija je v skladu s členom 154 Pogodbe o delovanju Evropske unije izvedla dvostopenjsko posvetovanje s socialnimi partnerji na ravni Unije. Posvetovala se je tudi z ACSH, ki je sprejel mnenje z informacijami za uspešno izvajanje revidiranih možnosti mejnih vrednosti. Evropski parlament je 20. oktobra 2021 sprejel ^{resolucijo}¹⁰, v kateri je pozval k pripravi predloga za posodobitev Direktive 2009/148/ES, da se okrepijo ukrepi Unije za zaščito delavcev pred nevarnostjo azbesta.
- (17) Čeprav optična mikroskopija ne omogoča štetja **najtanjših**, zdravju škodljivih vlaken, je trenutno najbolj uporabljena metoda za redno merjenje azbesta. Ker je s fazno kontrastno mikroskopijo (PCM) mogoče izmeriti mejno vrednost, ki je enaka **0,01 vlakna na cm³, prehodno** obdobje za izvajanje **te** mejne vrednosti ni potrebno. V skladu z mnenjem ACSH je treba uporabiti sodobnejšo in občutljivejšo metodo, ki temelji na elektronski mikroskopiji, **ali katero koli drugo metodo, ki daje enakovredne ali natančnejše rezultate**, ob upoštevanju potrebe po ustreznem obdobju **tehnične** prilagoditve in po **večji skladnosti med različnimi metodologijami, ki se trenutno uporabljajo v Uniji. Da bi imeli dovolj časa za izpolnitev novih zahtev v zvezi z merjenjem azbestnih vlaken, bi moralo biti obdobje za prenos šest let. Komisija je v dobrem položaju, da podpre in olajša državam članicam zamenjavo metodologije, zlasti z razvojem smernic.**

¹⁰ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra 2021 s priporočili Komisiji o zaščiti delavcev pred azbestom (UL C 184, 5.5.2022, str. 45).

- (18) *Merjenje azbestnih vlaken v zraku z analitičnimi metodami, ki temeljijo na elektronski mikroskopiji, bi pomenilo pomembno izboljšavo pri spremljanju azbesta, saj bi omogočilo štetje tanjših vlaken. Prehod na elektronsko mikroskopijo ali katero koli drugo metodo, ki daje enakovredne ali natančnejše rezultate, bi lahko privedel do prepoznavanja bistveno več vlaken, kot jih je mogoče zaznati s PCM. Države članice in delodajalci potrebujejo čas, da pridobijo izkušnje s štetjem vlaken, ki se izvaja z elektronsko mikroskopijo, izvajajo izboljšane preventivne ukrepe in zbirajo nove podatke o izpostavljenosti, ki izhajajo iz skupne uporabe mejne vrednosti in metode na podlagi elektronske mikroskopije. Te izkušnje bodo pomembne za pripravo podlage za oceno izvedljivosti nadaljnega znižanja mejnih vrednosti.*
- (19) *Vzorčenje azbesta mora odražati osebno izpostavljenost delavca azbestu. Vzorce je zato treba jemati v rednih časovnih presledkih med določenimi fazami obratovanja v reprezentativnih in realističnih razmerah, v katerih so delavci izpostavljeni azbestnemu prahu.*
- (20) Ob upoštevanju zahtev za zmanjšanje izpostavljenosti iz direktiv 2009/148/ES in 2004/37/ES morajo delodajalci zagotoviti, da se tveganje, povezano z izpostavljenostjo delavcev azbestu pri delu, zmanjša na najmanjšo možno mero, v vsakem primeru pa na tehnično najnižjo možno raven.

- (21) Za delavce, ki so ali bi lahko bili izpostavljeni azbestu, so potrebni posebni nadzorni ukrepi in previdnostni ukrepi, **tudi z uporabo najsodobnejše tehnologije, da se koncentracija azbestnih vlaken v zraku zmanjša na tehnično najnižjo možno raven pod mejno vrednost**, in sicer z **ukrepi**, kot so **odsesavanje prahu pri viru ter čiščenje in vzdrževanje prostorov. Pri delu v zaprtih prostorih so potrebni posebni ukrepi za zaščito delavcev, kot so zatiranje prahu, dovod svežega zraka in uporaba filtrov HEPA. Izvajanje** postopka dekontaminacije delavcev in **krepitev** s tem povezanih **zahtev za** usposabljanje **sta pomembna elementa, ki** pomembno prispevata k zmanjšanju tveganj, povezanih s takšno izpostavljenostjo.
- (22) Pomembni so preventivni ukrepi za varovanje zdravja delavcev, ki so izpostavljeni azbestu, in obveznosti držav članic glede nadzora njihovega zdravja, zlasti nadaljevanje zdravstvenega nadzora po prenehanju izpostavljenosti. **Priloga I k Direktivi 2009/148/ES, ki se nanaša na zdravstveni nadzor delavcev, bi bilo treba posodobiti glede na sedanje znanje o boleznih, ki jih lahko povzroči izpostavljenost azbestu. Pomembno je, da se Priloga I redno pregleduje, da se upošteva razvoj znanstvenih spoznanj.**
- (23) **Sistem obveščanja je pomemben, da se pristojnim organom držav članic omogoči nadzor nad deli, pri katerih se lahko poseže v azbest, in da se po potrebi omogoči posredovanje pristojnih organov za zagotovitev zaščite vključenih delavcev.**

- (24) Delodajalci morajo sprejeti vse potrebne ukrepe za identifikacijo domnevnih materialov, ki vsebujejo azbest, po potrebi s pridobivanjem informacij od lastnikov prostorov in drugih virov informacij, vključno z ustreznimi registri. ***Če take informacije niso na voljo, bi moral delodajalec zagotoviti, da usposobljen izvajalec v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso opravi pregled pojava materialov, ki vsebujejo azbest, in pred začetkom del pridobiti rezultate takega pregleda. Na podlagi prejetih informacij bi moral delodajalec pred začetkom vsakega projekta odstranjevanja azbesta ali vsakega rušitvenega, vzdrževalnega ali obnovitvenega dela zabeležiti informacije v zvezi s prisotnostjo ali domnevno prisotnostjo azbesta v stavbah, ladjah, letalih ali drugih napravah, ki so bile zgrajene pred začetkom veljavnosti prepovedi uporabe azbesta v državi članici. Pomembno je, da delodajalci te informacije sporočijo delavcem, ki so lahko izpostavljeni azbestu zaradi dela z njim, vzdrževalnih del ali drugih dejavnosti. Identifikacija materialov, ki vsebujejo azbest, delodajalca ne bi smela odvezovati od izvedbe ocene tveganja, kot je določeno v tej direktivi.***

- (25) *Direktivo 2009/148/ES bi bilo treba redno posodabljati, da se upoštevajo najnovejša znanstvena spoznanja in tehnični razvoj. Pri vseh takšnih posodobitvah bi bilo treba upoštevati oceno različnih vrst azbestnih vlaken in njihovih škodljivih učinkov na zdravje. V okviru naslednje ocene v skladu s členom 22 navedene direktive bi morala Komisija oceniti, ali je treba razširiti področje uporabe navedene direktive, zlasti na erionit, riebeckit, winchit, richterit in fluoroedenit, ter ali so potrebni dodatni ukrepi za zagotovitev zaščite pred sekundarno izpostavljenostjo azbestu na delovnem mestu. Komisija bi morala po posvetovanju s socialnimi partnerji Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo z rezultati svoje ocene. Poročilu bi moral biti po potrebi priložen zakonodajni predlog za ustrezno spremembo Direktive 2009/148/ES.*
- (26) *Zagotoviti je treba zadostno in usmerjeno tehnično podporo, ki bo delodajalcem, zlasti malim in srednje velikim podjetjem, pomagala pri izvajanju te direktive.*
- (27) *Pred izvajanjem rušenja ali odstranjevanja azbesta morajo podjetja od pristojnih organov pridobiti dovoljenja, ki jih je mogoče podaljšati v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso.*

- (28) *Gasilci in osebje reševalnih služb so pri svojem delu izpostavljeni azbestu. Zato je pomembno, da delodajalci teh delavcev v skladu s to direktivo ocenijo tveganje izpostavljenosti delavcev azbestu in sprejmejo potrebne ukrepe za zaščito varnosti in zdravja teh delavcev. Za podporo delodajalcem pri sprejemanju takšnih ukrepov je pomembno, da Komisija pripravi smernice, ki bodo upoštevale posebnosti dejavnosti teh delavcev in informacije v zvezi s tveganji njihove izpostavljenosti. Takšne smernice bi morale temeljiti na najboljših praksah, ki so na voljo v državah članicah, in na posvetovanju z ustreznimi zainteresiranimi stranmi. V ta namen bi bilo treba vzpostaviti bolj sistematično izmenjavo najboljših praks med državami članicami.*
- (29) *Pomembno je, da Komisija v sodelovanju z ACSH pripravi in izda smernice najpozneje dve leti po začetku veljavnosti te direktive, da bi olajšala njeno izvajanje. Te smernice bi morale po potrebi vključevati rešitve za posamezne sektorje. Te smernice bi morale vključevati tudi napotke za delodajalce, kako pri ocenjevanju tveganja izpostavljenosti azbestu ali materialom, ki vsebujejo azbest, dati prednost odstranjevanju azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest, pred drugimi oblikami ravnanja z azbestom. Te smernice bi bilo treba po potrebi pregledati vsakih pet let, zlasti glede na tehnološki in znanstveni razvoj na področju identifikacije, merjenja in opozarjanja na azbest.*

- (30) *Ruska agresivna vojna proti Ukrajini ne povzroča le trpljenja ukrajinskemu prebivalstvu, temveč tudi veliko škodo na infrastrukturi, stanovanjih in grajenem okolju na splošno. Ker Ukrajina do leta 2017 ni prepovedala uporabe azbesta, prihajajoča obnova države predstavlja veliko tveganje za delavce, zlasti tiste, ki ravnajo z ruševinami. Zato je pomembno, da delodajalci v Uniji pri izvajanju dejavnosti obnove v tretjih državah ustrezno upoštevajo tveganja za delavce zaradi izpostavljenosti azbestu.*
- (31) *Zaradi prihajajočega povečanja števila toplotnih sanacij stavb je treba nujno podpreti raziskave in razvoj, da bi zagotovili najvišjo možno raven zaščite delavcev, ki so ali bi lahko bili izpostavljeni azbestu.*
- (32) Ker cilja te direktive, in sicer zaščite delavcev pred tveganji za njihovo zdravje in varnost, ki izhajajo ali bi lahko izhajala iz izpostavljenosti azbestu pri delu, vključno s preprečevanjem takih tveganj, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov te direktive lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseg tega cilja.

(33) Direktivo 2009/148/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti,

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2009/148/ES Direktiva

2009/148/ES se spremeni:

(1) v členu 1(1) se doda naslednji pododstavek:

"Določbe Direktive 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta* se uporabljajo, kadar so ugodnejše za zdravje in varnost delavcev pri delu.

(a) Direktiva 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim, mutagenim ali strupenim snovem pri delu (Šesta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS) (UL L 158, 30.4.2004, str. 50).

(2) Člen 2 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 2

V tej direktivi "azbest" pomeni naslednje vlaknate silikate, ki so v skladu z delom 3 Priloge VI k Uredbi (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta* razvrščeni med rakotvorne snovi 1A:

- (a) azbest, aktinolit, št. CAS** 77536-66-4;
- (b) azbest, amozit (grunerit), št. CAS 12172-73-5;
- (c) azbest, antofilit, št. CAS 77536-67-5;
- (d) azbest, krizotil, št. CAS 12001-29-5;
- (e) azbest, krokidolit, št. CAS 12001-28-4;
- (f) azbest, tremolit, št. CAS 77536-68-6.

(g) Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

**Številka v Chemical Abstract Service (CAS).";

(3) *Člen 3 se spremeni, kot sledi:*

(a) *odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:*

"2. Pri vsaki dejavnosti, ki lahko vključuje tveganje izpostavljenosti prahu iz azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest, se to tveganje oceni tako, da se določita vrsta in stopnja izpostavljenosti delavcev prahu iz azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest, ter da se da prednost odstranjevanju azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest, pred drugimi oblikami ravnanja z azbestom.

(b) *v odstavku 3 se uvodni del nadomesti z naslednjim:*

"3. Če je izpostavljenost delavcev občasna in nizke intenzivnosti ter če je iz rezultatov ocene tveganja iz odstavka 2 razvidno, da ustrezna mejna vrednost iz člena 8 v zraku delovnega območja ne bo presežena, lahko države članice odstopajo od člena 4, če delo vključuje:

- (4) v členu 4(3) se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim: "Uradno obvestilo vključuje vsaj kratek opis:**
- (a) lokacijo gradbišča in po potrebi posebna območja, kjer se bo delo izvajalo;**
 - (b) vrsto in količino azbesta, ki se uporablja ali s katerim se ravna;**
 - (c) dejavnosti in postopke, vključno z zaščito in dekontaminacijo delavcev, odstranjevanjem odpadkov in po potrebi izmenjavo zraka pri delu v zaprtem prostoru;**
 - (d) število zadevnih delavcev, seznam delavcev, ki bodo verjetno razporejeni na zadevno delovno mesto, potrdila o individualnem usposabljanju delavcev in datum zadnje ocene zdravja delavcev v skladu s členom 18;**
 - (e) datum začetka in trajanje dela;**

(f) sprejete ukrepe, vključno s pregledom uporabljene opreme, za omejitev izpostavljenosti delavcev azbestu.

Države članice zagotovijo, da pristojni organi v skladu z nacionalno zakonodajo hranijo informacije iz točke (d) drugega pododstavka največ toliko časa, kolikor je potrebno za zagotovitev, da so delavci, ki opravljajo dela, povezana z azbestom, ustrezno usposobljeni, ob ustreznem upoštevanju dolgoročnih učinkov azbesta na zdravje delavcev.

(5) Člen 6 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 6

Pri vseh dejavnostih iz člena 3(1) se izpostavljenost delavcev prahu iz azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest, na delovnem mestu zmanjša na najmanjšo možno raven in v vsakem primeru na tehnično najnižjo možno raven pod ustrezno mejno vrednost, kot je določena v členu 8, zlasti z naslednjimi ukrepi:

(a) število delavcev, ki so izpostavljeni ali bi lahko bili izpostavljeni prahu iz azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest, se omeji na najnižje možno število;

- (b) delovni procesi morajo biti zasnovani tako, da ne proizvajajo azbestnega prahu ali, če se to izkaže za nemogoče, da se prepreči sproščanje azbestnega prahu v zrak *z ukrepi, kot so:*
- (i) zatiranje azbestnega prahu;*
 - (ii) odsesavanje azbestnega prahu pri viru;*
 - (iii) stalno usedanje azbestnih vlaken, suspendiranih v zraku; (ba) za delavce se izvede ustrezen postopek dekontaminacije; (bb) pri delu, ki se izvaja v zaprtem prostoru, se zagotovi ustrezna zaščita zagotovljeno;*
- (c) vse prostore in opremo, vključeno v obdelavo azbesta, je mogoče redno in učinkovito čistiti in vzdrževati *ter je predmet rednega čiščenja in vzdrževanja;*

- (d) azbest ali materiali, ki ustvarjajo prah in vsebujejo azbest, se shranjujejo in prevažajo v ustrezni zapečateni embalaži;
- (e) odpadki, razen odpadkov, ki nastanejo pri rudarskih dejavnostih, se zberejo in čim prej odstranijo z delovnega mesta v ustrezni zapečateni embalaži z nalepkami, na katerih je navedeno, da vsebujejo azbest, nato pa se z njimi ravna v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta*.

*Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

(6) Člen 7 se spremeni, kot sledi:

(a) odstavka 1 in 2 se nadomestita z naslednjim:

- '1. Glede na rezultate začetne ocene tveganja in za zagotovitev skladnosti z ustrezno mejno vrednostjo iz člena 8 se meritve azbestnih vlaken v zraku na delovnem mestu izvajajo v rednih časovnih presledkih v določenih fazah obratovanja.**
- 2. Vzorčenje mora odražati osebno izpostavljenost delavca prahu iz azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest.**

(b) odstavek 5 se nadomesti z naslednjim:

- "5. Vzorčenje mora trajati tako dolgo, da je mogoče z meritvami ali časovno tehtanimi izračuni določiti reprezentativno izpostavljenost za 8-urno referenčno obdobje (ena izmena).**

(c) **█** odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

"6.Štetje **█** vlaken se opravi z *elektronsko mikroskopijo ali s katerim koli alternativna metoda*, ki zagotavlja enakovredne ali *natančnejše rezultate*.

(d) *doda se naslednji odstavek:*

"7. *Pri **█** merjenju azbestnih vlaken v zraku iz odstavka 1 se upoštevajo samo vlakna z dolžino več kot 5 mikrometrov, širino manj kot 3 mikrometre in razmerjem med dolžino in širino več kot 3:1.*

Ne glede na prvi pododstavek se za namene točke (a) člena 8(2) od ... [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive o spremembi] upoštevajo tudi vlakna s širino manj kot 0,2 mikrometra.

█

(7) Člen 8 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 8

1. ***Do ... [en dan pred šestim letom po datumu začetka veljavnosti te direktive o spremembi]*** delodajalci zagotovijo, da noben delavec ni izpostavljen koncentraciji azbesta v zraku, ki presega **0,01** vlakna na cm^3 kot 8-urno časovno tehtano povprečje (TWA).
2. ***Od ... [6 let po datumu začetka veljavnosti te direktive o spremembi]*** delodajalci zagotovijo, da noben delavec ni izpostavljen koncentraciji azbesta v zraku, ki presega:
 - (a) ***0,01 vlakna na cm^3 kot 8-urni TWA v skladu z drugim pododstavkom člena 7(7) ali***
 - (b) ***0,002 vlakna na cm^3 kot 8-urni TWA.***
3. ***Države članice zagotovijo, da za delodajalce velja vsaj ena od mejnih vrednosti iz odstavka 2.***

(8) Člen 10 se spremeni, kot sledi:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

"1. Če je presežena ustrezna mejna vrednost iz člena 8 ali če obstaja razlog za domnevo, da so bili materiali, ki vsebujejo azbest in ki pred delom niso bili identificirani, moteni tako, da je nastal prah, se delo takoj prekine.

Na prizadetem območju se delo ne sme nadaljevati, dokler se ne sprejmejo ustrezni ukrepi za zaščito zadevnih delavcev.

Kadar je ustrezna mejna vrednost iz člena 8 presežena, se ugotovijo razlogi za prekoračitev mejne vrednosti in čim prej sprejmejo ustrezni ukrepi za izboljšanje stanja.

(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

"3. Kadar izpostavljenosti ni mogoče zmanjšati z drugimi sredstvi in kadar je zaradi skladnosti z mejno vrednostjo potrebno nositi individualno opremo za zaščito dihal, ta ne sme biti stalna in mora biti za vsakega delavca omejena na najmanjšo potrebno mero.

Med delovnimi obdobji, ki zahtevajo uporabo takšne opreme, se v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso zagotovijo redni odmori, ki ustrezajo fizičnim in klimatskim razmeram in, kadar je to primerno, po posvetovanju z delavci in/ali njihovimi predstavniki v podjetju ali ustanovi.

(9) v členu 11 se prvi odstavek nadomesti z naslednjim:

"Pred začetkom rušitvenih, vzdrževalnih *ali obnovitvenih del v prostorih, zgrajenih pred začetkom veljavnosti prepovedi uporabe azbesta v državi članici*, morajo delodajalci sprejeti vse potrebne ukrepe za identifikacijo domnevnih materialov, ki vsebujejo azbest, *zlasti* s pridobivanjem informacij od lastnikov prostorov, *drugih delodajalcev* in iz drugih virov, vključno z ustreznimi registri. *Če take informacije niso na voljo, delodajalec zagotovi, da usposobljen izvajalec v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso pregleda pojavljanje materialov, ki vsebujejo azbest, in pred začetkom del pridobi rezultate takega pregleda. Delodajalec da drugemu delodajalcu na zahtevo in izključno zaradi izpolnjevanja obveznosti iz tega odstavka na voljo vse informacije, pridobljene v okviru takega pregleda.*

(10) v členu 12 se prvi odstavek spremeni, kot sledi:

(a) uvodni del se nadomesti z naslednjim:

"Pri nekaterih dejavnostih, kot so rušenje, odstranjevanje azbesta, popravila in vzdrževanje, pri katerih je mogoče predvideti, da bo ustrezna mejna vrednost iz člena 8 presežena kljub uporabi vseh možnih tehničnih preventivnih ukrepov za omejevanje koncentracije azbesta v zraku, delodajalec določi ukrepe za zagotovitev varstva delavcev med opravljanjem teh dejavnosti, zlasti naslednje:"

(b) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

"(a) delavcem se izda ustrezna osebna varovalna oprema, ki jo je treba nositi, s katero se ustrezno ravna in ki se, zlasti v zvezi z dihalno opremo, individualno prilagodi, vključno s pregledi prilaganja, v skladu z Direktivo Sveta 89/656/EGS;*

* *Direktiva Sveta 89/656/EGS z dne 30. novembra 1989 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah za uporabo osebne varovalne opreme delavcev na delovnem mestu (tretja posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 393, 30.12.1989, str. 18).*

(c) točka (c) se nadomesti z naslednjim:

"(c) preprečiti je treba širjenje prahu, ki nastaja zaradi azbesta ali materialov, ki vsebujejo azbest, zunaj prostorov ali kraja ukrepanja, pri delu, ki se opravlja v zaprtem prostoru, pa mora biti ograja zrakotesna in pod mehanskim odsesovalnim prezračevanjem.

(11) točka (c) drugega pododstavka člena 13(2) se nadomesti z naslednjim:

"(c) po končanem rušenju ali odstranjevanju azbesta se v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso pred nadaljevanjem drugih dejavnosti preveri odsotnost tveganja izpostavljenosti azbestu na delovnem mestu.

(12) Člen 14 se spremeni, kot sledi:

(a) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

"2. Vsebina usposabljanja mora biti za delavce lahko razumljiva. Omogoča jim pridobitev potrebnega znanja in spretnosti v zvezi s preprečevanjem in varnostjo v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso, ki se uporabljata tam, kjer se delo opravlja.

(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

"3. Minimalne zahteve glede vsebine, trajanja in pogostosti usposabljanja, zagotovljenega v skladu s tem členom, ter dokumentacije v zvezi s tem so določene v Prilogi Ia.

(13) Člen 15 se nadomesti z naslednjim:

"Člen 15

1. **Podjetja, ki nameravajo izvajati rušenje ali odstranjevanje azbesta, morajo pred začetkom del pridobiti dovoljenje pristojnega organa. V ta namen pristojnemu organu predložijo vsaj dokazilo o skladnosti s členom 6 in potrdila o opravljenem usposabljanju v skladu s členom 14 in Prilogo Ia.**
2. **Države članice dajo seznam podjetij, ki so pridobila dovoljenje v skladu z odstavkom 1, na voljo javnosti v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso.**

(14) v odstavku 1 člena 18 se črta;

(15) vstavi se naslednji člen: "Člen

18c

1. *Komisija v okviru naslednje ocene v skladu s členom 22 oceni, ali je treba seznam vlaknatih silikatov iz člena 2 posodobiti glede na znanstvena spoznanja in dodatne ukrepe za zagotovitev zaščite pred sekundarno izpostavljenostjo azbestu pri delu.*
2. *Po oceni iz odstavka 1 tega člena in po posvetovanju z ACSH Komisija oceni, ali je primerno ali potrebno posodobiti seznam vlaknatih silikatov iz člena 2. Komisija zlasti oceni, ali je primerno vključiti dodatne vlaknate silikate, kot so erionit, riebeckit, winchit, richterit in fluoroedenit, v področje uporabe te direktive, pa tudi, ali je primerno sprejeti dodatne ukrepe za zagotovitev varstva pred sekundarno izpostavljenostjo azbestu pri delu. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu po potrebi predloži zakonodajne predloge v zvezi s tem.*

(16) Člen 19 se spremeni, kot sledi:

(a) *odstavek 1 se črta;*

(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

"2. Delodajalec vnese podatke o delavcih, ki opravljajo dejavnosti iz člena 3(1), v register. V teh podatkih so navedeni vrsta in trajanje dejavnosti ter izpostavljenost, ki so ji bili izpostavljeni. Zdravnik in/ali organ, pristojen za zdravstveni nadzor, ima dostop do tega registra. Delavci imajo dostop do rezultatov v registru, ki se nanašajo nanje osebno. Delavci in/ali njihovi predstavniki imajo dostop do anonimnih skupnih informacij v registru.

(17) *Člen 21 se nadomesti z naslednjim:*

"Člen 21

Države članice vodijo register vseh primerov medicinsko diagnosticiranih poklicnih bolezni, povezanih z azbestom. Okvirni seznam bolezni, ki jih lahko povzroči izpostavljenost azbestu, je naveden v Prilogi I.

(18) vstavi se naslednji člen:

"Člen 22a

- 1. Komisija do 31. decembra 2028 oceni izvedljivost nadaljnega znižanja mejnih vrednosti na podlagi poročil držav članic, predloženih v skladu s členom 22, razpoložljivosti znanstvenih dokazov, tehničnega razvoja in razmerja med novimi analitskimi metodami in številčno mejno vrednostjo.**

- 2. Komisija zagotovi ustrezno tehnično podporo delodajalcem, ki izpolnjujejo zahteve iz te direktive, in informacije o ustreznih skladih Unije, da bi državam članicam pomagala pri najboljši uporabi teh skladov in olajšanju dostopa do njih, zlasti za mala in srednje velika podjetja, vključno z mikropodjetji.**

(19) v Prilogi I se točka 1 nadomesti z naslednjim:

"1. Sedanje znanje kaže, da lahko izpostavljenost prostim azbestnim vlaknom povzroči vsaj naslednje bolezni:

- azbestozo,**
- mezoteliom,**
- pljučnega karcinoma,**
- karcinom prebavil,**
- karcinom grla,**
- karcinom jajčnika,**
- nemaligne plevralne bolezni.";**

(20) *besedilo iz Priloge k tej direktivi se vstavi kot Priloga Ia.*

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do ... /dve leti po datumu začetka veljavnosti te direktive o spremembi/. Besedilo teh ukrepov nemudoma sporočijo Komisiji.

I

2. ***Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s točko (6)(c) in (d) člena 1 (glede drugega pododstavka člena 7(7) Direktive 2009/148/ES) in točko (7) (glede člena 8(2) in (3) Direktive 2009/148/ES) do ... [šest let po datumu začetka veljavnosti te direktive o spremembi]. Besedilo teh ukrepov nemudoma sporočijo Komisiji.***
Države članice do začetka veljavnosti zakonov in drugih predpisov v skladu s prvim pododstavkom izvajajo štetje vlaken, kadar koli je to mogoče, s PCM v skladu z metodo, ki jo je leta 1997 priporočila Svetovna zdravstvena organizacija, ali s katero koli drugo metodo, ki zagotavlja enakovredne ali natančnejše rezultate.
3. Države članice se v sprejetih ukrepih ***iz odstavkov 1 in 2*** sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
4. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

Narejeno na ...,

Za Evropski parlament Za Svet

Predsednik Predsednik

PRILOGA

"PRILOGA Ia

Minimalne zahteve za usposabljanje

Delavci, ki so ali bi lahko bili izpostavljeni azbestnemu prahu ali materialom, ki vsebujejo azbest, morajo opraviti obvezno usposabljanje, ki vključuje vsaj naslednje minimalne zahteve:

- (1) Usposabljanje se izvaja ob začetku delovnega razmerja in vsakič, ko se ugotovi potreba po dodatnem usposabljanju.***
- (2) Trajanje usposabljanja mora biti primerno glede na naloge zadevnih delavcev.***
- (3) Usposabljanje izvaja inštruktor, katerega usposobljenost je priznana v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso.***

- (4) *Vsak delavec, ki se je zadovoljivo udeležil usposabljanja, prejme potrdilo o usposabljanju, v katerem je navedeno vse naslednje:*
- (a) *datum usposabljanja;*
 - (b) *trajanje usposabljanja;*
 - (c) *vsebino usposabljanja;*
 - (d) *jezik usposabljanja;*
 - (e) *ime, kvalifikacije in kontaktne podatke inštruktorja ali ustanove, ki izvaja usposabljanje, ali obeh.*
- (5) *Delavci, ki so ali bi lahko bili izpostavljeni azbestnemu prahu ali materialom, ki vsebujejo azbest, morajo opraviti teoretično in praktično usposabljanje vsaj o naslednjem:*
- (a) *veljavno zakonodajo države članice, v kateri se delo opravlja;*
 - (b) *lastnosti azbesta in njegove učinke na zdravje, vključno s sinergijskim učinkom kajenja;*
 - (c) *vrste izdelkov ali materialov, ki lahko vsebujejo azbest;*
 - (d) *dejavnosti, ki bi lahko povzročile izpostavljenost azbestu, in pomen preventivnega nadzora za zmanjšanje takšne izpostavljenosti;*

- (e) varne delovne prakse, nadzor in zaščitno opremo;*
- (f) ustrezno vlogo, izbiro, izbor, omejitve in pravilno uporabo zaščitne opreme, s posebnim poudarkom na dihalni opremi;*
- (g) postopki v nujnih primerih;*
- (h) postopke dekontaminacije;*
- (i) odstranjevanje odpadkov;*
- (j) zahteve za zdravstveni nadzor.*

Usposabljanje je čim bolj prilagojeno značilnostim poklica delavcev ter posebnim nalogam in delovnim metodam tega poklica.

- (6) Delavci, ki se ukvarjajo z rušenjem ali odstranjevanjem azbesta, se morajo poleg usposabljanja, predvidenega v skladu s točko (5), udeležiti tudi usposabljanja o uporabi tehnološke opreme in strojev za preprečevanje sproščanja in širjenja azbestnih vlaken med delovnimi postopki v skladu s to direktivo.*

Ali. sl